

Ein cyf/Our ref: MA/VG/3543/21

Paul Davies AS
Cadeirydd, Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig
Senedd Cymru
Caerdydd
CF99 1SN

2 Tachwedd 2021

Annwyl Paul,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 8 Hydref 2021 lle rydych yn gofyn am ragor o wybodaeth am y Cytundeb Masnach Rydd rhwng y DU, Gwlad yr Iâ, Liechtenstein, a Norwy.

Mae masnach rhwng Cymru a Gwlad yr Iâ a Norwy yn gymharol isel. Roedd masnach mewn nwyddau gyda Norwy a Gwlad yr Iâ yn cyfrif am bron i 1.5% o fasnach nwyddau Cymreig yn y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2021 o'i gymharu â'r UE sy'n cyfrif am tua 51.1% o fasnach nwyddau Cymreig. Nid oes data ar gael ar werth masnach rhwng Cymru a Liechtenstein. Mae asesiad macroeconomaidd ynghlwm wrth y llythyr hwn o dan Atodiad A. O ystyried nad yw'r gwledydd hyn yn cynrychioli marchnadoedd mewnforio nac allforio sylweddol i Gymru ac mae elfen nwyddau'r cytundeb yn anelu'n bennaf at greu mwy o barhad o'r adeg pan oeddem yn aelodau o'r UE, nid oes asesiad llawn o effaith y cytundeb wedi'i gynnal.

Drwy gydol y negodiadau, gwnaeth fy swyddogion gyfarfod â'r Prif Negodydd ar gyfer y cytundeb wrth i'r negodiadau fynd rhagddynt, yn ogystal â chael diweddariadau gan dimau polisi unigol Llywodraeth y DU. Rhoddodd hyn gyfle i ni ddeall a thynnu sylw at unrhyw elfennau o'r negodiadau nad oeddent yn cyd-fynd â'n blaenoriaethau neu bolisi domestig ein hunain. Fodd bynnag, o ystyried natur y cytundeb, nid oedd angen sylwadau i geisio newidiadau i flaenoriaethau negodi Llywodraeth y DU, nac i unrhyw un o'r darpariaethau a negodwyd. Roedd fy swyddogion hefyd yn gallu ystyried testun drafft y penodau sy'n ymwneud â materion sydd wedi'u datganoli a'i effaith bosibl ar Gymru. Gan fod y cytundeb hwn yn deillio o ailnegodi ac yn alinio trefniadau masnachu â thelerau Cytundeb Masnach a Chydweithredu'r DU a'r UE, mae'n golygu na fydd fawr o newidiadau i'n busnesau sydd eisoes yn masnachu gyda Norwy, Gwlad yr Iâ a Liechtenstein. Fodd bynnag, mae'n gadarnhaol bod y cytundeb yn cynnwys penodau penodol ar fasnach ddigidol a busnesau bach. Dyma'r tro cyntaf i unrhyw gytundeb masnach â'r tair gwlad Ewropeaidd hyn gynnwys penodau annibynnol sy'n cwmpasu'r meysydd hyn.

Mae'r unig newid deddfwriaethol a nodwyd hyd yma i weithredu'r cytundeb hwn yn ymwneud â phennod caffael o fewn y Cytundeb Masnach Rydd y mae angen ei ychwanegu at amserlenni cytundeb masnach ryngwladol y DU mewn rheoliadau caffael domestig. Bydd y

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

darnau canlynol o ddeddfwriaeth ddomestig yn gofyn am ddiwygiadau yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon: Rheoliadau Contractau Cyhoeddus 2015; Rheoliadau Contractau Cyfleustodau 2016 a Rheoliadau Contractau Consesiwn 2016. Mae Swyddfa'r Cabinet yn bwriadu gwneud y diwygiadau drwy offeryn statudol o dan adran 2 o Ddeddf Masnach 2021.

Edrychaf ymlaen at fynychu cyfarfod nesaf y Pwyllgor ar 11 Tachwedd.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Vaughan Gething". The signature is written in a cursive, flowing style.

Vaughan Gething AS/MS
Gweinidog yr Economi
Minister for Economy

Asesiad Macroeconomaidd o Fasnach Nwyddau Cymreig gyda Norwy, Gwlad yr Iâ a Liechtenstein

Mae'r data diweddaraf sydd ar gael ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2021 yn dangos bod gwerth masnach nwyddau Cymreig gyda Norwy a Gwlad yr Iâ yn gymharol isel, gwerth tua £398.5m a £9.0m yn y drefn honno. Mae hyn yn cyfrif am tua 1.46% a 0.03% o gyfanswm masnach nwyddau Cymreig. Nid oes data ar gael ar werth masnach nwyddau rhwng Cymru a Liechtenstein.

Mae dadansoddiad¹ yn awgrymu bod ein hallforion nwyddau i Norwy yn cael eu dominyddu gan nifer fach o sectorau, gyda 'Haearn a dur', 'Peiriannau ac offer cynhyrchu pŵer', a 'Cherbydau ffyrdd' yn cyfrif am 44.9% o gyfanswm allforion nwyddau o Gymru i Norwy. Ar yr ochr fewnforio, mae dros 75% o'n mewnforion o Norwy o fewn y sector 'Petrolewm, cynhyrchion petrolewm a deunyddiau cysylltiedig'. Mae tystiolaeth yn dangos bod masnach o fewn y sector hwn yn cynnwys nwyddau sy'n symud i mewn ac allan o Gymru heb fawr o brosesu domestig, gan ddangos felly mai prin yw'r cyfleoedd yn y sector hwn i gyfrannu at gyflogaeth a gwerth ychwanegol yng Nghymru.

Ar gyfer Gwlad yr Iâ, mae'r sectorau allforio uchaf yn cynnwys 'Grawn a pharatoadau grawn', 'Cyfarpar proffesiynol, gwyddonol a rheoli', a 'Gosodiadau adeiladau, plymio, gwresogi a goleuo', sydd wedi'u cyfuno yn cyfrif am oddeutu 27.0% o gyfanswm allforion nwyddau Cymreig i Wlad yr Iâ. Ar yr ochr fewnforion, mae 'olew a brasterau o anifeiliaid' yn cyfrif am oddeutu traean (33.0%) o gyfanswm ein mewnforion nwyddau o Wlad yr Iâ. Fodd bynnag, dylid nodi bod gwerth isel mewnforion ac allforion yn golygu y gall pwysigrwydd cymharol sectorau fod yn anwadal, felly mae angen cymryd gofal i osgoi gor-ddehongli'r data sydd ar gael.

O ystyried gwerth isel masnach nwyddau ac argaeledd data cyfyngedig, defnyddir dull cymesur o ran asesiad macroeconomaidd o'r Cytundeb Masnach Rydd. O dan y dull hwn, cynhelir asesiad lefel uchel o'r data llif masnach sydd ar gael. Fodd bynnag, nid yw'r cytundeb yn bodloni'r meini prawf ar gyfer asesiad llawn yn seiliedig ar fodelu economaidd. Mae hyn yn cyd-fynd yn fras â'r dull a ddefnyddir gan Lywodraeth y DU: [Asesiad Effaith Norwy, Gwlad yr Iâ a Liechtenstein \(publishing.service.gov.uk\)](https://publishing.service.gov.uk)

Gwerth Masnach Nwyddau Cymreig gyda Norwy, Gwlad yr Iâ a Liechtenstein

Gwlad	Gwerth Allforion Nwyddau (% o gyfanswm allforion nwyddau o Gymru)	Safle	Gwerth Mewnforion Nwyddau (% o gyfanswm mewnforion nwyddau i Gymru)	Safle
Norwy	£103.2m (0.8%)	22 ^{ain}	£295.3m (2.1%)	14 ^{eg}
Gwlad yr Iâ	£6.2m (0.05%)	78 ^{fed}	£2.8m (0.02%)	79 ^{fed}
Liechtenstein	Dim data ar gael		Dim data ar gael	

Ffynhonnell: CThEM, RTS, Y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2021. Sylwer, mae'r tabl uchod yn dangos gwerth masnach nwyddau gyda phob gwlad unigol ar gyfer y cyfnod diweddaraf sydd ar gael (blwyddyn yn diweddu Mehefin 2021), felly efallai y bydd yn adlewyrchu effaith pandemig Covid-19. Mae ansicrwydd o hyd ynghylch trywydd yr adferiad mewn masnach nwyddau Cymreig yn y dyfodol, felly dylid dehongli'r ffigurau hyn yn ofalus.

¹ Mae'r dadansoddiad hwn yn seiliedig ar gyfartaledd tair blynedd (2018-2020) i leihau effaith ansefydlogrwydd masnach.